

familie der *Gesneriaceae*, CLARKE, deze plant in 1883 tot het niet goed van *Didymocarpus* te scheiden geslacht *Chirita* bracht met den soortnaam *Blumei*. Volgens de regels der nomenclatuur zal men nu den naam van JACK weer dienen te gebruiken.

Deze *Didymocarpus barbata* is in de lagere bergstreken van West-Java, en waarschijnlijk ook in Zuid-Sumatra, één van de opvallendste struiken, met haar helder en contrastrijk getinte bloemen, op de dunne steeltjes aan de toppen van de een of twee maal vertakte bloeistelen, welke bundelsgewijs bijeen staan in de oksels der tegenover elkaar staande, tamelijk dicht en grofbehaarde bladeren. De heel jonge bloemknoppen worden twee aan twee omsloten door twee bijna geheel met elkaar vergroeide schutblaadjes, welke aan den binnenkant vocht in zoo'n hoeveelheid afscheiden, dat de jonge knoppen daarmee geheel zijn omgeven. En de bloemkroon, die in ontwikkeling verre achter de kelk aankomt, ontwikkelt zich ook al weer in vocht, dat aan den binnenwand van de kelk door kliertjes wordt afgescheiden. Dit laatste verschijnsel is van tal van planten uit zeer verschillende families bekend, het bekendst zijn in dit opzicht wel de spuitertjes van de *Spathodea campanulata*, waarvan het verschijnsel voor het eerst door TREUB werd beschreven. Een dubbele „waterkelk“ is echter nog iets zeer zeldzaams. KOORDERS wijst op deze dubbele vochtvoorziening in de Tjibodas-flora. Hetzelfde wordt ook gevonden bij de zeer verwante *Didymocarpus Horsfieldii*, welke algemeen op de bergen van Midden- en Oost-Java de *D. barbata* vervangt, waarvan ze te onderscheiden is door kortere, dikkere en behaarde bloeistelen, waarvan er meestal niet zooveel bijeen staan in een bladoksel, door den grooteren en dieper gedeelden kelk, de iets grootere bloemkroon, terwijl in bladvorm en nervatuur ook minder eenvoudig te omschrijven verschillen te constateeren zijn.

Het geslacht *Didymocarpus* behoort binnen de familie der *Gesneriaceae* tot de groep met onbehaarde zaden in lange, dunne, hokverdeelend openspringende, niet gewrongen vruchten (fig. 3). Van deze groep komt in den Archipel alleen nog voor het geslacht *Didissandra* (niet van Java bekend), dat door het bezit van vier meeldraden gemakkelijk te onderscheiden is van *Didymocarpus*, waarbij van de vijf in aanleg aanwezig zijnde meeldraden slechts twee vruchtbaar zijn.

J. BEUMÉE.

EEN BIJZONDERE VRUCHT.

Eenige jaren geleden, toen ik nog in de bergen woonde, kreeg ik een *Cactus*-achtige, namelijk een *Opuntia* met fraaie, gele bloemen, waarvan ik den juisten naam niet te weten kwam. Zooals bekend is, zijn *Opuntia*'s Amerikaansche planten, waarvan er eenige hier in Indië evenals een andere vertegenwoordiger der *Cactaceae*: *Nopalea coccinellifera* S. DIJCK, ingevoerd werden voor de cochenillecultuur, welke hier niet slaagde. Van enkele soorten worden elders de vruchten als zoogenaamde „Indische vijgen“ gegeten.

De stengels der *Opuntia*'s zijn plat schijfvormig, terwijl alleen bij jonge takken rudimenten van bladeren voorkomen, die later afvallen. Verder zijn de planten meestal flink bestekeld, waarom ze vrij dikwijls als levende heiningen gebruikt worden, vooral ook, omdat de planten zelfs op zeer schrale gronden groeien. Een groot aantal geleidelijk in elkaar overgaande bloembekleedselen en vele meeldraden staan boven op het groote onderstandige vruchtbeginsel, dat er haast uitziet als een stengellid en ook wel als zoodanig is opgevat, waarin het eigenlijke vruchtbeginsel ingezonken was. Even als deze draagt het ook verspreide haargroepjes en ook wel stekels.

Het eigenaardige van de toen door mij gekweekte *Opuntia* was, dat aan de vruchten zelf weer nieuwe bloemen en later ook vruchten ontstonden, zoodat men onregelmatige ketens van vruchten kreeg. Ook bij *Peireskia bleo* D. C., een op Java wel gekweekte *Cactus*-achtige met echte bladeren, vindt men dat de vruchten nog zijtakken kunnen vormen. Snijdt men zoo'n vrucht door, dan vindt men in de nabij den top gelegen vruchtholte de zaden (fig. 1).

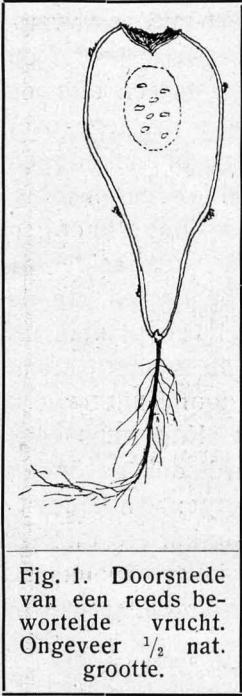

Fig. 1. Doorsnede van een reeds bewortelde vrucht. Ongeveer $\frac{1}{2}$ nat. grootte.

Bij de gewone soorten op Java, bijv. bij *Opuntia elatior* MILL. (= *O. nigricans* HAW. zie fig. 4, bldz. 88, jrg. X), die dikwijls voor heiningen gebruikt wordt en vaak aan het strand groeit en waarop daar *Cassytha filiformis* L. dikwijls als parasiet voorkomt, worden de vruchten rood, die afvallen als ze rijp zijn.

Einde van het vorige jaar kreeg ik van 's Lands Plantentuin de vruchten van een *Opuntia* met gele bloemen, namelijk *O. vulgaris* MILL. (= *O. monacantha* HAW.) Plant men de vruchten van deze soort, dan bewortelen ze zich en er groeien stengels uit, zoodat men een plant krijgt niet uit de zaden, maar uit den vruchtwand

(fig. 2). Men kan zoo'n vrucht overlans doorsnijden, zoodat de zaden zichtbaar worden, en dan planten, ook daarna groeien er stengels uit. Verder kan men ook de zaden en binnenvruchtwand er uit verwijderen en toch nog hetzelfde resultaat bereiken.

Of er bij deze *Opuntia* de vruchten, nog aan de plant bevestigd, weer bloemen en zoo later ketens van vruchten vormen, weet ik niet, omdat de door mij gekweekte planten jong zijn en nog geen bloemen dragen ¹⁾. Van de in het

gebergte gekweekte *Opuntia* zag ik nooit, dat de vruchten, zoolang ze nog aan de plant bevestigd waren, gewone takken maakten, wel bloemen en vruchten. Werd een vrucht afzonderlijk geplant, dan ontstonden er wel takken aan zooals bij *Opuntia vulgaris*.

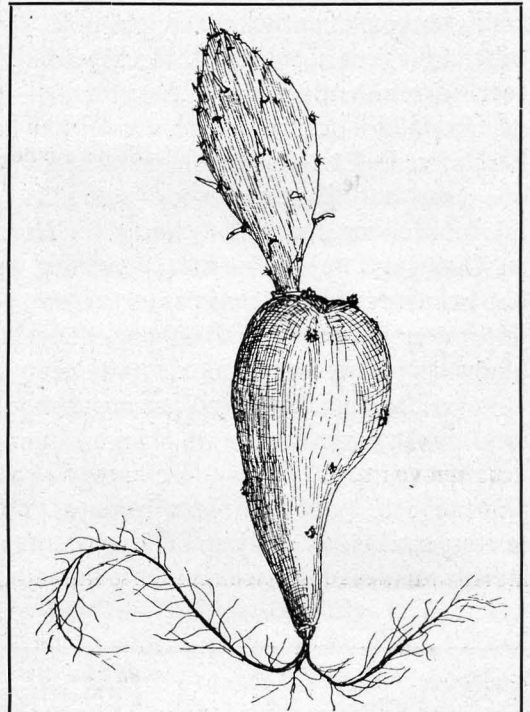

Fig. 2. Doorsnede van een vrucht die een stengellid vormt. Ongeveer $\frac{1}{2}$ nat. grootte.

Dr. A. RANT.

¹⁾. BRITTON en ROSE, wiens monographie over de Cactaceae als uitgave van het Carnegie-instituut verscheen, melden dat een dergelijke proliferatie bij deze soort soms optreedt.